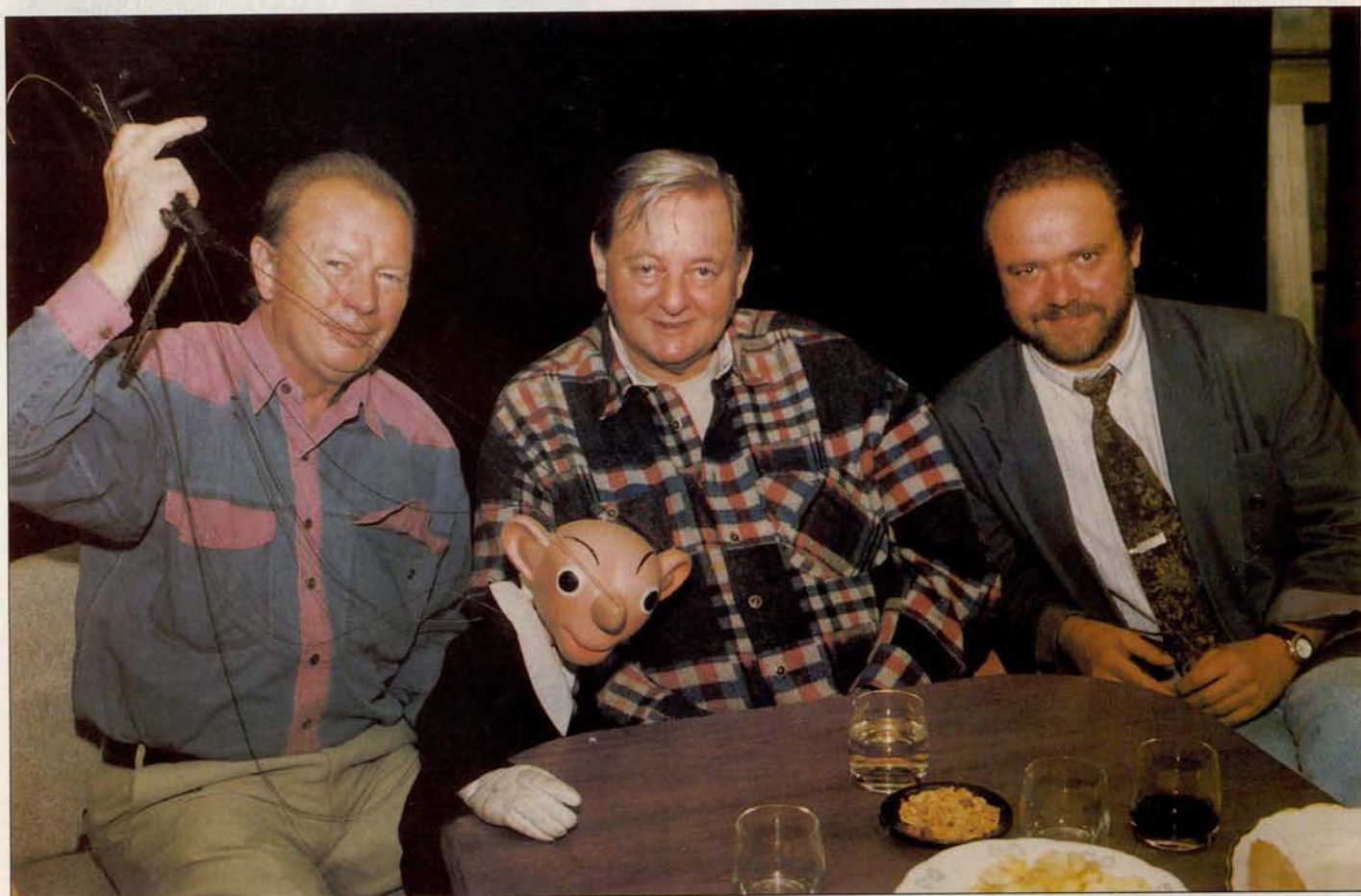

JAK SPEJBL a

„Závidím hercům, kteří vypravují veselé příběhy. My jich moc nezažijeme. A pokud ano, nedají se vyprávět - natož publikovat!“ řekl mi před dvěma roky při jedné menší oslavě v Divadle Spejbla a Hurvínka jeho ředitel Miloš Kirschner.

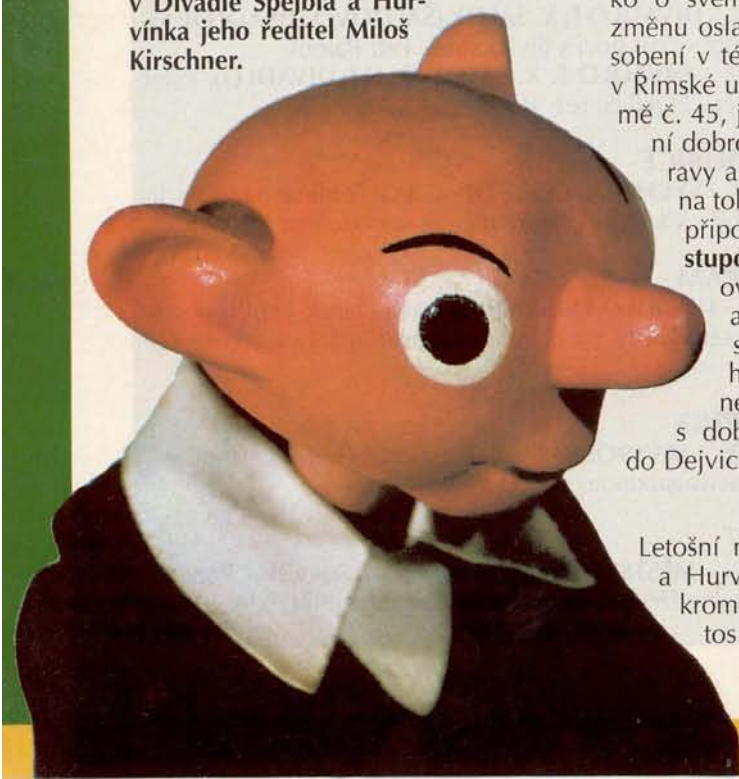
Ve studiu tenkrát slavil loutkoherec Luboš Homola, který vodí loutku Spejbla a v Divadle S+H je již od roku 1951, své pětadesáté narozeniny a Martin Klásek, o němž pan Kirschner mluví jako o svém budoucím nástupci, pro změnu oslavoval dvacet let svého působení v témže divadle. To bylo ještě v Římské ulici na Vinohradech - v domě č. 45, jehož vlastníkem je Sdružení dobrovolných hasičů Čech, Moravy a Slezska a kde by si 12. října tohoto roku Spejbl a Hurvíněk připomněli **padesát let jejich vystupování v Praze...** Kdyby ovšem nedostali výpověď a nemuseli se v závěru loňského a na počátku letošního roku po téměř dvouletých nedobrovolných tahanicích s dobrovolnými hasiči stěhovat do Dejvic.

ROK NULA

Letošní rok je pro Divadlo Spejbla a Hurvínka jubilejní hned třikrát: kromě již zmíněné padesátky letos uplyne 75 let od doby, kdy

v Plzni poprvé vstoupil na prkna co znamenají svět Skupův dřevěný pan Spejbl Josef, a současně si soubor připomíná 65 let své profesionální existence. Rok 1995 je ale pro Divadlo S+H, jež dodneška odehrálo více než dva tisíce představení v zahraničí při více než osmadesáti zájezdech na čtyřech kontinentech ve třídvaceti zemích a v šestnácti jazycích, v jistém smyslu i tak zvaným rokem nula - Spejbl a Hurvíněk totiž po tolika letech opět začínají!

Poslední představení na své bývalé pražské scéně odehráli před rokem, přesně 4. listopadu 1994. Miloš Kirschner, který se vloni sám rozhodl stáhnout žalobu na neplatnost nájemní smlouvy, odcházel z Vinohrad s dosti smíšenými pocity: „Tomuto stánku jsem věnoval notný kus zdraví i větší část svého života. Opouštím ho s pocitem zármutku v duši, jako bych odcházel do exilu, o kterém člověk neví, co ho tam čeká... Na druhou stranu se cítím o dvacet let mladší, protože najednou mě pudí nesmírná zvědavost: Co bude? Očekávám to jako nádherné do-

HURVÍNEK OSLAVUJÍ

brodružství. Mám pocit, že budu moci realizovat vše, co jsem doposud nestihl. Pokud ještě vydržím! Shrnuť jednou větou - odcházím se zármutkem v srdci a s nadějí na příští radost," promluvil tenkrát doslova. Ani stěhování do nových prostor se ovšem neobešlo bez komplikací. V bývalém kině Svornost v Dejvické ulici mělo Divadlo S+H začít hrát po rekonstrukci v lednu letošního roku. Rekonstrukce se však vinou byrokratických průtahů protáhla, takže se slavnostní představení, jímž se stala

premiéra nové hry nazvané Spejbl a Hurvínek balancující a bilancující, odehrálo až 24. února 1995. Naštěstí se ho zúčastnil i pan principál, jemuž se z toho všeho natolik zhoršil zdravotní stav, že byl nucen ulehnout do nemocnice...

BALANCUJÍCÍ A BILANCUJÍCÍ

Oddechla si i jeho manželka - herečka a dramaturgyně **Helena Štáchová**, která napsala s použitím textů M. Kirschnera a kmenových autorů Diva-

dla S+H J. Středy, P. Cmírala, A. Kneifela zmíněnou hru Spejbl a Hurvínek balancující a bilancující, a také ji sama režírovala. „Říkala jsem si, že by nemuselo být špatné ukázat divákům, že historie Divadla Spejbla a Hurvínka nebyla vždycky snadná a že toto divadlo dostalo do vínku neustále bojovat s nepříznivými podmínkami,“ řekla mi paní Štáchová při premiéře... „Udělal jsem tudíž průřez tím, co divadlo hrálo od samého začátku až do dnešní doby - a jak se vůbec stavělo k politické situaci, protože S+H v názvu neznamená jen Spejbl a Hurvínek, ale i satira a humor. Součástí pořadu jsou i staré kritiky a ohlasy. Je zajímavé, že se v každé době vyskytl někdo, kdo to divadlo zpochybňoval! A přesto nepřerušilo kontinuitu, byť je to svým způsobem zvláštní divadlo, omezené repertoárově i interperetačně. Vždy si dokázalo udržet zájem diváků.“

SÓLO PRO JOSEFA SKUPY

O počátcích a pohnuté historii tohoto divadla vyšla před několika týdny knížka Spejbl a Hurvínek aneb Sólo pro Josefa Skupu. Napsal ji spisovatel a publicista Pavel Grym, který bezmála dvacet let působil jako propagační referent a tajemník uměleckého provozu Divadla S+H. Čtivou formou zachycuje vše podstatné a zajímavé od narození Josefa Skupy (narozen 16.1. 1892 ve Strakonici, zemřel 9.1. 1957 v Praze) přes zrod Spejbla, Hurvínka a dalších loutek až po nedávnou minulost.

A jak tedy přišel na svět pan Spejbl? To bylo tak... Po první světové válce se mladý loutkář Josef Skupa, člen Loutkového divadla českých feriálních osad v Plzni, dívá kolem sebe - a co nevidí? „Vidí, jak ještě včera zcela nedůležití oficiálové se snaží dokázat svou důležitost, jak se nafukují, jak se derou nahoru na výsluní, jak by se vše-

Manželé Skupovi a tvůrce Hurvínka Gustav Nosek ve třicátých letech

„Starej“, v němž uděloval zároveň i právo dotyčného jeho takto titulovati.“ Díky zvláštní schopnosti Miloše Kirschnera orientovat se v cizích jazycích, začínají Spejbl s Hurvínkem hovořit při zahraničních zájezdech v řeči hostitelské země. Vedle běžných světových jazyků, němčiny, ruštiny, angličti-

cích.

„Ačkoliv Hurvíněk a zrcadlo oslovuje hlavně dětského diváka, je to představení rodinného typu, takže si na své přijdou i dospělí,“ tvrdí Martin Klásek a dodává: „Řekl bych, že je to akční pohádka... Skládá se z patnácti obrazů, Hurvíněk jde z jednoho obrazu do dru-

hého, prostě valí se to na děti, aby neměly čas odpočinout si a nudit se. V tomto fiktivním pohádkovém příběhu je Hurvíněk moderní chlapec, který dává přednost před učením a čtením činkám. Pořád stojí před zrcadlem a pozoruje se, myslí si, že nejdůležitější pro život je, aby byl člověk krásný a měl svaly. V tom zrcadle se ale objeví jeho druhé já, které ho zavleče do pohádkového příběhu - a jak to dopadne, nebudu prozrazovat. Ať se děti přijdou podívat samy!“

Martin Klásek působí v Divadle S+H od svých šestnácti let. Napřed

jako jevištní technik, potom coby elév uměleckého souboru. Během té doby v divadle zjistili, že má fistulku použitelnou pro Hurvínka a poprvé ji mohl vyzkoušet ve hře Hurvíněk mezi broučky. Teď už vedle zájezdů přebírá i dětský repertoár a momentálně má rozepsanou další hru... „Když se mi povedlo dopsat mou první hru, popadlo mě psát dál. Mám rozepsanou asi půlku. Ještě nevím, jak se to bude jmenovat, ale měl by to být sci-fi příběh a zároveň muzikál, protože v divadle rádi zpíváme.“

Do nové divadelní sezóny 1995/1996 vstupují Spejbl a Hurvíněk ve zbrusu novém divadle v Dejvické ulici č. 38. Jak jsem se mohl sám přesvědčit, malí i velcí diváci si tam už cestu našli. Všechna předprázdninová víkendová představení byla beznadějně vyprodaná. Po prázdninách se Divadlo S+H vydalo na zájezd po České republice - během září jste jej mohli vidět v Olomouci, Přerově, Holešově, Znojmě, Plzni, Sedlčanech a jiných českých a moravských městech. Pražský provoz zahájilo 30. září hrou pro děti Jak si Hurvíněk s Máníčkou hráli na doktora - a také toto představení bylo předem vyprodané! Nelze tedy než souhlasit s Helenou Štáchovou, která na mou otázku, jestli jim nevadí, že hrají v Dejvicích, odpověděla: „Víte, ono je nakonec jedno, kde a jak hraje, hlavně když chodí diváci“

Tomáš STANISLAVČÍK

Foto: Pavel Vítek, Jiří Kruliš a archiv

ny a francouzštiny, se Kirschner směle pustí i do vlámstiny a italstiny, ale i do tak exotických jazyků, jakými je arabština, hindština či japonština ... V posledních letech se však zahraničních zájezdů již nezúčastňuje - jak sám říká, nechce se kvůli svému zdravotnímu stavu zbytečně vystavovat nějakému riziku. Na zájezdech ho proto zastupuje Martin Klásek, jehož si vychovává jako svého nástupce.

TRADICE POKRAČUJE

Loutkoherec **Martin Klásek**, syn pražského činoherce, alternuje hlasově Spejbla a Hurvínka, podobně jako kdysi Miloš Kirschner za Josefa Skupu, už deset let. Letos poprvé se představil také jako autor a režisér. Jeho autorský a režijní debut má název Hurvíněk a zrcadlo a jde o pohádku pro děti. Premiéru měla 17. března v Dejvi-

